Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 7 kwietnia 2016 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Unia celna i Wspólna taryfa celna — Wspólnotowy kodeks celny — Preferencje taryfowe — Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 — Artykuł 74 ust. 1 — Produkty pochodzące z kraju korzystającego — Transport — Przesyłka złożona z mieszaniny surowego oleju z nasion palmowych pochodzącego z kilku krajów korzystających z takich samych preferencji taryfowych

W sprawie C-294/14

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Finanzgericht Hamburg (sąd ds. skarbowych w Hamburgu, Niemcy) postanowieniem z dnia 8 maja 2014 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 16 czerwca 2014 r., w postępowaniu:

ADM Hamburg AG

przeciwko

Hauptzollamt Hamburg-Stadt,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: L. Bay Larsen (sprawozdawca), prezes trzeciej izby, pełniący obowiązki prezesa czwartej izby, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal i K. Jürimäe, sędziowie,

rzecznik generalny: N. Wahl,

sekretarz: V. Tourrès, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 11 czerwca 2015 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu ADM Hamburg AG przez H.J. Prießa oraz R. Steina, Rechtsanwälte,

— w imieniu Hauptzollamt Hamburg-Stadt przez J. Thalera, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez L. Groenfeldt oraz B.R. Killmanna, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 10 września 2015 r.,

* Język postępowania: niemiecki.

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 74 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 253, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1063/2010 z dnia 18 listopada 2010 r. (Dz.U. L 307, s. 1) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2454/93").

2 Wniosek ów został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy ADM Hamburg AG (zwaną dalej „ADM Hamburg") a Hauptzollamt Hamburg-Stadt (głównym urzędem celnym w Hamburgu, zwanym dalej „urzędem celnym") w przedmiocie zgodności z prawem decyzji o nałożeniu należności celnej przywozowej w odniesieniu do przesyłek surowego oleju z nasion palmowych.

Ramy prawne

Rozporządzenie nr 2454/93

3 Artykuł 72 rozporządzenia nr 2454/93 przewiduje:

„Następujące produkty uznaje się za pochodzące z kraju korzystającego:

a) produkty całkowicie uzyskane w tym kraju w rozumieniu art. 75;

b) produkty uzyskane w tym kraju zawierające materiały, które nie zostały tam całkowicie uzyskane, pod warunkiem że materiały te zostały tam poddane wystarczającej obróbce lub przetwarzaniu w rozumieniu art. 76".

4 Artykuł 74 owego rozporządzenia przewiduje w ust. 1 i 2:

„1. Produkty zgłoszone do dopuszczenia do swobodnego obrotu w Unii Europejskiej muszą być dokładnie tymi samymi produktami, co wywiezione z kraju korzystającego, uznanego za kraj ich pochodzenia. Nie mogą one podlegać żadnym zmianom, być w żaden sposób przetwarzane ani poddawane żadnym czynnościom wykraczającym poza czynności niezbędne dla zachowania ich w dobrym stanie, zanim nie zostaną zgłoszone do dopuszczenia do swobodnego obrotu. Przechowywanie produktów i przesyłek oraz podział przesyłek może mieć miejsce tylko pod kontrolą i na odpowiedzialność eksportera lub następnego posiadacza towarów, przy czym produkty pozostają pod dozorem celnym w kraju lub krajach tranzytu.

2. Wymogi ust. 1 uznaje się za spełnione, chyba że organy celne mają powody, by przyjąć przeciwne domniemanie; w takich przypadkach, organy celne mogą zażądać od zgłaszającego udokumentowania zgodności, przy czym można ją udowodnić za pomocą wszelkich środków, włącznie z umownym dokumentem przewozowym w rodzaju listu przewozowego albo też dowodami faktycznymi lub materialnymi, jak oznakowanie lub numeracja opakowań lub innymi dowodami związanymi z samymi towarami".

5 Artykuł 97l ust. 1 i 2 wspomnianego rozporządzenia brzmi następująco:

„1. Świadectwa pochodzenia na formularzu A, którego wzór określono w załączniku 17, wystawia się na pisemny wniosek złożony przez eksportera lub jego upoważnionego przedstawiciela, wraz z wszelkimi odpowiednimi dokumentami uzupełniającymi potwierdzającymi, że wywożone towary spełniają warunki wystawienia świadectwa pochodzenia na formularzu A.

2. Od chwili faktycznej realizacji wywozu lub jego zapewnienia świadectwo zostaje udostępnione eksporterowi. Można jednak w drodze wyjątku wystawić świadectwo pochodzenia na formularzu A po dokonaniu wywozu produktów, które ono obejmuje, gdy:

a) nie zostało wystawione w chwili dokonywania wywozu z powodu błędów lub nieumyślnych pominięć lub zaistnienia szczególnych okoliczności; lub

b) zgodnie z wymogami organów rządowych wykazano, że świadectwo pochodzenia na formularzu A zostało wystawione, ale nie zostało z przyczyn technicznych przyjęte przy przywozie”.

6 Zgodnie z art. 97n ust. 1 tego rozporządzenia:

Świadectwa pochodzenia na formularzu A lub deklaracje na fakturze przedkłada się organom celnym państw członkowskich przywozu, zgodnie z procedurami dotyczącymi zgłoszenia celnego”.

Rozporządzenie (WE) nr 732/2008

7 Motywy 6 i 9 rozporządzenia Rady (WE) nr 732/2008 z dnia 22 lipca 2008 r. wprowadzającego ogólny system preferencji taryfowych na okres od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 552/97, (WE) nr 1933/2006 oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 1100/2006 i (WE) nr 964/2007 (Dz.U. 211, s. 1) mają następujące brzmienie:

„(6) Rozwiązania ogólne powinny być przyznawane wszystkim państwom-beneficjentom, które nie zostały sklasyfikowane przez Bank Światowy jako kraje o wysokim dochodzie i których eksport nie wykazuje wystarczającego zróżnicowania.

[…]

(9) Preferencje te powinny mieć na celu wspieranie dalszego rozwoju gospodarczego, a tym samym wychodzić naprzeciw potrzebie zrównoważonego rozwoju. W związku z tym w ramach powyższego rozwiązania cła ad valorem oraz cła specyficzne, o ile nie są połączone z cłem ad valorem, dla państw-beneficjentów powinny zostać zawieszone”.

8 Artykuł 5 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Przewidziane preferencje taryfowe stosuje się do przywozu produktów objętych rozwiązaniem przyznanym państwom-beneficjentom, z których produkty te pochodzą.

2. Do celów rozwiązań, o których mowa w art. 1 ust. 2, reguły pochodzenia dotyczące definiowania pojęcia produktów pochodzących, procedury oraz związane z nimi metody współpracy administracyjnej zostały ustanowione w rozporządzeniu [nr 2454/93]”.

Rozporządzenie nr 1063/2010

9 Rozporządzenie nr 1063/2010 zmodyfikowało przepisy rozporządzenia nr 2454/93 mające znaczenie w postępowaniu głównym.

10 Motywy 3–16 rozporządzenia nr 1063/2010 mają następujące brzmienie:

„(3) W kontekście Agendy Rozwoju Doha nie budzi wątpliwości konieczność pogłębionej integracji państw rozwijających się z gospodarką ogólnoświatową – w szczególności poprzez ułatwianie im dostępu do rynków w krajach rozwiniętych.

W tym celu należy uprościć, a w stosownych przypadkach złagodzić reguły preferencyjnego pochodzenia w sposób umożliwiający zastosowanie przyznanych preferencji do produktów pochodzących z krajów korzystających.

[…]

(16) […]

Obecne reguły wymagają udokumentowania bezpośredniego transportu do Unii Europejskiej, co często jest trudne. W związku z tym wymogiem niektóre towary posiadające ważny dowód pochodzenia w rzeczywistości nie mogą korzystać z preferencji. Dlatego należy wprowadzić nowe, prostsze oraz bardziej elastyczne reguły, skoncentrowane na zagwarantowaniu, że [by] towary przedstawione organom celnym na podstawie zgłoszenia o dopuszczenie do swobodnego obrotu w Unii Europejskiej są [były] tymi samymi, które opuściły korzystający kraj wywozu, i nie zostały przetworzone ani nie uległy żadnej innej zmianie w trakcie transportu”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

11 W dniu 11 sierpnia 2011 r. ADM Hamburg przywiozła kilka przesyłek surowego oleju z nasion palmowych z Kolumbii, Panamy, Kostaryki i Ekwadoru w celu dopuszczenia ich do swobodnego obrotu w Unii. Owe cztery państwa, mające charakter krajów rozwijających się, korzystające z preferencji taryfowych udzielonych przez Unię w ramach jej ogólnego systemu preferencji taryfowych ustanowionego w rozporządzeniu nr 732/2008 (zwane dalej „krajami OSP”), przedstawiły świadectwa pochodzenia na formularzu A dotyczące różnych przesyłek.

12 Podczas przewozu do Unii olej z nasion palmowych został załadowany do różnych zbiorników statku towarowego. W trzech zbiornikach zostały załadowane i przewożone oddzielnie przesyłki pochodzące odpowiednio z trzech krajów OSP, o których mowa w postępowaniu głównym. W czwartym zbiorniku ADM Hamburg zmieszała olej z różnych przesyłek pochodzących z każdego z czterech z krajów OSP, o których mowa.

13 Po przywiezieniu towarów do Niemiec ADM Hamburg przedstawiła świadectwa pochodzenia na formularzu A, wnosząc dla całego ładunku oleju z nasion palmowych znajdujących się na statku o zastosowanie preferencyjnych regulacji w zakresie należności celnych przywozowych w ramach ogólnego systemu preferencji taryfowych.

14 Decyzją z dnia 8 grudnia 2011 r. urząd celny określił należności celne przywozowe bez udzielenia preferencyjnego traktowania w odniesieniu do części dostawy składającej się z mieszaniny olejów znajdujących się w czwartym zbiorniku i postanowił objąć ją należnościami celnymi przywozowymi obliczonymi według pełnej stawki.

15 Po bezskutecznym odwołaniu w trybie administracyjnym ADM Hamburg wniosła do Finanzgericht Hamburg (sąd ds. fiskalnych w Hamburgu) skargę, w której zażądała uchylenia decyzji o nałożeniu należności celnych przywozowych z dnia 8 grudnia 2011 r.

16 Na poparcie swej skargi ADM Hamburg podniosła w szczególności, że składowanie olejów celem ich przewozu jest neutralne w kontekście pochodzenia, podczas gdy urząd celny uważa, że preferencyjne traktowanie może zostać udzielone jedynie w odniesieniu do produktów, w przypadku których wykazano brak ich modyfikacji, co nie miało miejsca w niniejszej sprawie.

17 W tej sytuacji Finanzgericht Hamburg (sąd ds. skarbowych w Hamburgu) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy przesłanka faktyczna z art. 74 ust. 1 zdanie pierwsze rozporządzenia nr 2454/93, zgodnie z którą produkty zgłoszone do dopuszczenia do swobodnego obrotu w Unii muszą być dokładnie tymi samymi produktami co wywiezione z kraju korzystającego uznanego za kraj ich pochodzenia, jest spełniona w przypadku takim jak rozpoznawany, gdy kilka partii surowego oleju z nasion palmowych uznanych odpowiednio za produkty pochodzące z różnych krajów wywozu objętych ogólnym systemem preferencji taryfowych nie zostaje fizycznie od siebie oddzielonych, wywiezionych i przywiezionych do Unii Europejskiej, lecz w trakcie wywiezienia wszystkie wypełniają ten sam zbiornik statku towarowego, są w nim ze sobą zmieszane i zostają przywiezione do Unii Europejskiej, przy czym można wykluczyć, że w trakcie transportu tych produktów do momentu zgłoszenia do dopuszczenia do swobodnego obrotu w zbiorniku tego statku znalazły się inne, w szczególności nieobjęte preferencjami, produkty?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

18 Poprzez pytanie prejudycjalne sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 74 ust. 1 rozporządzenia nr 2454/93 należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji tego rodzaju, jaka zaistniała w postępowaniu głównym, w której zostały przedstawione ważne świadectwa pochodzenia, preferencyjne pochodzenie partii surowego oleju z nasion palmowych – w rozumieniu ogólnego systemu preferencji taryfowych ustanowionego rozporządzeniem nr 732/2008 – może zostać uznane nawet wówczas, gdy owe towary zostały zmieszane w zbiorniku na statku podczas ich przewozu do Unii, przy czym można wykluczyć, że do tego zbiornika zostały dodane inne produkty, w szczególności produkty nieobjęte żadnymi preferencjami.

19 Artykuł 74 ust. 1 rozporządzenia nr 2454/93 ustanawia w szczególności wymóg, wedle którego z jednej strony produkty zgłoszone do dopuszczenia do swobodnego obrotu w Unii muszą być dokładnie tymi samymi produktami co wywiezione z kraju korzystającego uznanego za kraj ich pochodzenia, a z drugiej strony nie mogą one podlegać żadnym zmianom, być w żaden sposób przetwarzane ani poddawane żadnym czynnościom wykraczającym poza czynności niezbędne dla zachowania ich w dobrym stanie, zanim nie zostaną zgłoszone do dopuszczenia do swobodnego obrotu.

20 W tym względzie należy wskazać, że z postanowienia odsyłającego wynika, że produkty rozpatrywane w postępowaniu głównym są w pełni zamienne i mają te same cechy. W związku z tym zmieszanie tych produktów w czasie ich przewozu nie zmienia ich składu.

21 Ponadto jest bezsporne, że każda z rozpatrywanych w postępowaniu głównym partii surowego oleju z nasion palmowych posiada ważne świadectwo pochodzenia uprawniające do preferencyjnego traktowania. W związku z tym owe partie są zasadniczo objęte tymi samymi regulacjami taryfowymi.

22 Ponadto ze stwierdzeń dokonanych przez sąd odsyłający wynika, że można wykluczyć, by w czwartym zbiorniku na statku transportowym do mieszaniny olejów z różnych partii pochodzących z każdego z czterech krajów OSP, o których mowa, zostały dodane inne produkty, objęte innymi regulacjami taryfowymi.

23 W związku z tym okoliczność, że produkty o cechach tego rodzaju co cechy surowego oleju z nasion palmowych rozpatrywane w postępowaniu głównym zostały zmieszane w zbiorniku na statku podczas przewozu do Unii nie może sam w sobie prowadzić do wniosku, że owe produkty nie są tymi, które zostały wywiezione z kraju korzystającego, uznanego za kraj ich pochodzenia.

24 Jednakże celem ustalenia, czy spełnione zostały wymogi określone w art. 74 ust. 1 rozporządzenia nr 2454/93, należy określić, czy zmieszanie produktów o cechach tego rodzaju co cechy surowego oleju z nasion palmowych rozpatrywanego w postępowaniu głównym stanowi zmianę, przetworzenie lub czynność w rozumieniu tego przepisu.

25 W tym względzie należy stwierdzić, że samo brzmienie drugiego zdania tego przepisu nie pozwala na określenie z pewnością znaczenia pojęć zmiany, przetworzenia i czynności.

26 Należy ponadto wskazać, że rozporządzenie nr 2454/93 nie zawiera definicji tych pojęć.

27 Należy przypomnieć, że gdy treści przepisu prawa Unii brakuje jasności, pod uwagę należy wziąć kontekst, w jaki wpisuje się ten przepis, i cele, jakie realizuje (wyrok PPG i SNF/ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).

28 Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 24–25 swej opinii, art. 74 rozporządzenia nr 2454/93 stanowi część rozdziału 2 tytułu IV części I tego rozporządzenia, który to rozdział dotyczy preferencyjnego pochodzenia. Ujmując rzecz jeszcze precyzyjniej – przepis ten stanowi część podsekcji 2 sekcji 1, która dotyczy definicji pojęcia „produktów pochodzących", to jest produktów pochodzących z kraju OSP.

29 W związku z tym, mając na uwadze brzmienie i kontekst tego przepisu, należy stwierdzić, że ma on głównie na celu przyczynienie się do zapewnienia, by produkty zgłoszone do dopuszczenia do swobodnego obrotu były faktycznie produktami pochodzącymi z kraju OSP, a nie z kraju trzeciego.

30 W tych okolicznościach przeprowadzenie w trakcie przewozu zmieszania kilku produktów pochodzących z kraju OSP, które nie zmienia składu tych produktów i nie stwarza niepewności co do ich pochodzenia, nie może zostać zakwalifikowane jako zmiana, przetworzenie lub czynność, które stałyby na przeszkodzie uznaniu pochodzenia tych produktów w określonych ramach, w szczególności na podstawie art. 74 ust. 1 rozporządzenia nr 2454/93.

31 Ponadto z motywów 3 i 16 rozporządzenia nr 1063/2010 wynika, że przeprowadzona w tym rozporządzeniu reforma ogólnego systemu preferencji zmierza do uproszczenia, a w stosownych przypadkach złagodzenia reguły preferencyjnego pochodzenia w sposób umożliwiający zastosowanie przyznanych preferencji do produktów pochodzących z krajów korzystających.

32 Co się tyczy w szczególności art. 74 rozporządzenia nr 2454/93 z motywu 16 rozporządzenia nr 1063/2010 wynika, że zmierza ono do ustanowienia w rozporządzeniu nr 2454/93 nowych, prostszych oraz bardziej elastycznych reguł, zastępujących poprzednie reguły, które prowadziły do tego, że niektóre towary posiadające dowód pochodzenia we właściwej formie były wykluczane z preferencyjnego traktowania.

33 Ponadto, jak wskazano w motywie 9 rozporządzenia nr 732/2008, celem stosowania preferencji taryfowych tego rodzaju co ogólny system preferencji taryfowych ustanowiony w tym rozporządzeniu jest wspieranie dalszego rozwoju gospodarczego, a tym samym wyjście naprzeciw potrzebie zrównoważonego rozwoju.

34 W tych okolicznościach art. 74 ust. 1 rozporządzenia nr 2454/93 nie może być interpretowany w ten sposób, że wyklucza uznanie pochodzenia produktów tego rodzaju co produkty sporne w postępowaniu głównym z tego tylko względu, że zostały one ze sobą zmieszane, gdy przeprowadzenie tego zmieszania nie przeszkodziło właściwym organom w upewnieniu się, że wszystkie wywiezione produkty rzeczywiście pochodzą z kraju OSP.

35 Mając na uwadze całość powyższych rozważań, na przedstawione pytanie należy udzielić odpowiedzi, że art. 74 ust. 1 rozporządzenia nr 2454/93 należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji tego rodzaju, jaka zaistniała w postępowaniu głównym, w której zostały przedstawione ważne świadectwa pochodzenia, preferencyjne pochodzenie partii surowego oleju z nasion palmowych – w rozumieniu ogólnego systemu preferencji taryfowych ustanowionego rozporządzeniem nr 732/2008 – może zostać uznane nawet wówczas, gdy owe towary zostały zmieszane w zbiorniku na statku podczas ich przewozu do Unii, gdy można wykluczyć, że do tego zbiornika zostały dodane inne produkty, w szczególności produkty nieobjęte żadnymi preferencjami.

W przedmiocie kosztów

36 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 74 ust. 1 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1063/2010 z dnia 18 listopada 2010 r., należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji tego rodzaju, jaka zaistniała w postępowaniu głównym, w której zostały przedstawione ważne świadectwa pochodzenia, preferencyjne pochodzenie partii surowego oleju z nasion palmowych – w rozumieniu ogólnego systemu preferencji taryfowych ustanowionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 732/2008 z dnia 22 lipca 2008 r. wprowadzającego ogólny system preferencji taryfowych na okres od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 552/97, (WE) nr 1933/2006 oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 1100/2006 i (WE) nr 964/2007 – może zostać uznane nawet wówczas, gdy owe towary zostały zmieszane w zbiorniku na statku podczas ich przewozu do Unii Europejskiej, gdy można wykluczyć, że do tego zbiornika zostały dodane inne produkty, w szczególności produkty nieobjęte żadnymi preferencjami.

Podpisy